

hvor den bybere Indsigt især maatte kunne gjøre sig gjældende med god Nytte, meget ofte idetmindste ikke helbreedes saa let af en Læge som af en Ikke-Læge. Det viser sig altsaa, at der er Noget, som ganske vist ikke er Studium, men som altsaa maa være en praktisk Begavelse, enten medfødt eller tilegnet, det skal jeg nu ikke kunne sige; men der er en Begavelse, der kan vise sig virksom og bære ligesaa god Frugt og vise ligesaa godt Resultat som fra Lægens Side. Hvorledes man end ser paa denne Sag, forekommer det mig, at der kunde være Grund til at sige bestemt, at mere Frihed vilde i disse Forhold, fra hvilken Side man end ser det, virke gavnligt. Jeg kan derfor ikke Andet end ønske, at en friere Luftning maatte komme ind i disse Forhold. Jeg tror ikke, at nogen Dvertro, noget Kvaksalveri vil fremmes, men at, som sagt, det, der virkelig er gavnligt, enten det kommer fra en Læge eller Ikke-Læge, vil komme frem og bør komme frem og skal have Lov til det.

Brandes: Jeg skal fatte mig i Korthed, da Eiden er saa langt fremrykket. Jeg skal kun til det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen), der talte om, at der herskede Dvertro i de lavere Klasser af Samsund og derimod ikke i den Klasse, hvortil jeg hører, eller Sligt, udtale, at det efter min Mening vilde være aldeles urimeligt at sige dette paa dette Omraade. Jeg er fuldkommen velbekendt med, at Mænd fra alle Samsundstaster, hvad jeg finder høist forunderligt, søge disse kloge Mænd og Koner. Det er ingenlunde indskrænket til, hvad man kalder Almuen, tværtimod det er meget udbredt, tror jeg, endda i de højere Kredse, og jeg vil derfor sige, at det var ganske uretfærdigt af det ærede Medlem, hvis han ved en liden Art af Insinuation skulde søge at gjøre gjældende, at jeg skulde mene, at der ude i Almuen var en særlig Dvertro, som ikke ellers findes. Derimod vil jeg til det ærede Medlem for Viborg Amts 1ste Valgkreds (Chr. Jensen) bemærke, at hans Forklaring ikke ganske har overbevist mig. Den gjorde mig snarere stærkere i Troen paa, at der maatte være Dvertro tilstede, saavidt jeg forstod den lidt mystiske Historie om Amtmanden og Konen, som syntes fra Vinduet at se, hvad Amtmanden feilede; jeg siger ikke, at hun kurerede ham ved Synet, men hun syntes at kunne se paa ham, hvad han feilede. Derom tror jeg, at jeg bliver nogenlunde enig med det ærede Medlem for Ringkjøbing Amts 3die Valgkreds (Hansen). Han gaar nemlig ud fra, at dette Lovforslag, som han ønsker fremmet, vil bidrage i høj Grad til, at den autoriserede Lægevirksomhed vil blive ophjulpen. Hvis han mener, at et saadant Lovforslag kan bevirke det, bleve vi vel nok enige om, at det var noget Nyttigt, men jeg har en anden Mening, idet jeg tror, at det i saa Henseende vil

virke skadeligt. Naar han ønsker, at Kvaksalveriet skal udryddes og den videnskabelige Virksomhed fremmes, ere vi ganske enige. Men jeg vil sige, at en Del af de Bemærkninger, han tilføjede, gjorde mig igjen noget usikker paa, hvor enige vi ere, thi han omtalte forskjellige Sygdomstilfælde, som især bleve helbrejede af disse kloge Mænd og kloge Koner, og det forekommer mig, at han mente, at naar det var Sygdomstilfælde paa det ydre Legeme, var det muligt, at de kunne helbrede dem, medens Lægerne havde større Indsigt i Legemets indre Bygning. Jeg tror ikke, at det kan hænge saaledes sammen. Jeg tror, at Indsigt i den indre Legemsbygning maa ogsaa være virkende, naar det gjælder om at bestemme en ydre Sygdom, men det skal jeg ikke komme nærmere ind paa, det vilde føre for vidt. Jeg tillader mig kun at sige, at vi kunne blive enige i Resultatet, men næppe i, hvad dette Lovforslag handler om.

Leth: Det er kun en ganske kort Bemærkning, jeg skal tillade mig, og den er rettet mod det ærede Medlem fra Langeland (Brandes). Det ærede Medlem bemærkede i sit første Foredrag, at den Erfaring, man havde ment at have for kloge Koners og kloge Mænds Evne til at helbrede, gav han ikke Meget for; man hørte saa mange Historier baade for og imod. Jeg tror ikke, at det er rigtigt saaledes med et løst Stjøn at tilbagevise den Erfaring. Jeg omtalte i mit første Foredrag, at det for mig var et Hovedpunkt, at det blev nøiagtigt undersøgt og konstateret, om det virkelig forholdt sig saaledes, at disse Personer havde været i Stand til at bringe Hjælp eller være i Stand til at bringe Hjælp, naar autoriserede Læger ikke kunde gjøre det; thi dersom dette skulde bekræfte sig, vilde det være usforvarligt fra Lovgivningsmagtens Standpunkt at negte en saadan Hjælp. Det er for mig Hovedpunktet. Men naar det ærede Medlem med et kort, omtrent løst Stjøn troede at kunne affærdige den Erfaring, jeg blandt Andet mente, jeg ved omhyggelig Overveelse og Anvendelse af al den Kritik, som jeg er i Stand til at kunne anstille, var kommen til, saa tror jeg, at det ærede Medlem har Uret deri; man bør efter min Opfattelse søge alvorlig at konstatere, hvorledes Faktum er i saa Henseende.

Tauber: Det er kun en meget kort Bemærkning, jeg skal tillade mig. Jeg skal ingenlunde forbyde mig i de mangfoldige Omner, der ere komne frem under denne Sag; jeg ønsker kun at udtale, at det forekommer mig, at den Modstand, der reises mod Reformer paa dette Omraade, mod mere frivillige Foranstaltninger, Forskoldsregler med Hensyn til Lægevirksomhedens Udøvelse, gaar ud fra den Forestilling, at man kan udrette noget Nyttigt paa dette Omraade ved